

jeg under Forhandlingerne om denne Sag i nærværende Samling var traadt frem paa en anden og stærkere Maade med den Paastand, at det, at der saaledes kunde ydes frivillige Gaver, vilde være en Hindring for den Betragtning, han vil holde paa og gjøre gjældende, nemlig at Præsterne skulde betragtes aldeles som Statsembedsmænd, og at man derfor maatte forbyde Præsterne at modtage saadanne Gaver. Herved maa jeg imidlertid for det Første bemærke, at det ganske vist ikke forholder sig saaledes, at denne Paastand nu er bleven stærkere fremsat fra min Side; thi det er fuldkommen sikkert, hvad der vil kunne paavises af mine Ytringer i forrige Samling, at jeg dengang har brugt ligesaa stærke og bestemte Udtryk angaaende dette Punkt som dem, der ere faldne ved den ringe Leilighed, jeg har havt til at udtale mig i denne Samling. Dernæst er det en stor Mis kjendelse fra den ærede Rigsdagsmands Side, naar han tror, at jeg skulde have ment, at der i Bestemmelsen om, at Præsten kan modtage frivillige Gaver, skulde ligge en Hindring for den Opfattelse, han gjør gjældende. Nei, Hindringen derfor ligger i, at det naturlige Forhold mellem Sjølesørger og Menighed er et saadant, at det maa give Anledning til, at man netop ved disse folkekirkelige Embeder kan gaa ind paa et Forhold, hvorpaa man ellers ikke kan gaa ind. Den ærede Rigsdagsmand kan ikke udslutte det naturlige Forhold mellem Sjølesørger og Menighed, det Forhold, som ialtfald gennem Aarhundreder har bestaaet hos os, derved, at han siger: Nu skulde Menighedsmedlemmerne ikke længere have Lov til at give Præsten Gaver, selv om disse gives af rene Kjærlighedshensyn til Præsten, fordi Folk føle en indre Trang til paa denne Maade at vise deres Velvilje imod den Mand, som de maasse mene at skylde den bedste Trost og Husvælske i deres Liv, og som har staaet ved deres Side i lykkelige og i sorgelige Døgn. Om de ogsaa nok saameget føle Trang dertil, siger Lovens alligevel: Nei, I maa ikke gjøre det, og jeg forudsætter, at Mening er, at de, hvis de gjøre det, skulde tiltales for Bestikkelse, eller ialtfald at Præsten skal tiltales for at have modtaget Gaverne;

thi ellers vilde Bestemmelsen ingen Betydning have. Hvis man vilde give en saadan Bestemmelse, vilde det være ganske at forvanfle Forholdet, hvorimod jeg mener, at man derved vilde gjøre det til noget Andet, end det hidtil har været betragtet for; thi jeg paastaar, at der aldrig nogenstunde enten i Kirkekommisjonen eller under Forhandlingerne her eller andetsteds er fremkommet Røster, som have hentydet paa, at der var noget Menneffe, som mente, at man skulde forbyde Præsten at modtage frivillige Gaver. Hvorfor kunde det, eller hvorfor er det ialtfald ikke faldet Noget ind? Fordi man ifølge Forholdet mellem Sjølesørger og Menighed fandt det saa naturligt, at man ikke kunde tænke derpaa. Vel har man ment, at enkelte Handlinger enten paa Grund af dens rent sakramentale Natur, eller fordi de stode i en vis Berørelse dermed, vare af den Bessaffenhed, at der ikke passende kunde gives Bederlag for deres Udførelse, eller at dette kunde give Anledning til ganske særegne Misbrug, men man var dog meget betænkelig ved at forbyde det, hvorimod Ingen nogenstunde har ment, at man i Almindelighed skulde forbyde at yde frivillige Gaver til Præsterne. Det er altsaa ganske vist, at det vilde være høist overraskende, om det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds ved at stille dette Forslag skulde fremkalde en Tvang i det Hele, og om Folket nu skulde vedkjende sig, at der bør være en tvingende Bestemmelse om, at Præsterne Intet maa modtage, men derved har det ærede Medlem dog endnu paa ingen Maade rokket det Argument, som fra min Side er fremsat ligeoverfor Betragtningen af Præsterne som Statsembedsmænd, ialtfald ikke før det er kommet frem, at man ad denne og flere andre Veie efterhaanden har bragt det dertil, at det, som man før ansaa for det Smukke i Forholdet mellem Sjølesørger og Menighed — om man end ikke kan sige, at det overalt er tilstede, tror jeg dog ikke, man kan negte, at det paa mange Steder finder Sted — ikke længere er tilstede. Saalænge man altsaa ikke har bragt dette til rent at forsvinde, staaer mit Argument imod, ogsaa hvad Lønningerne angaar, at betragte Præsterne som Statens Em-